

retholde den Tilstand, som efter hvert Steds Forhold er den ønskeligste. Er Retteisen af Løbene Bugter ikke saa nødvendig, hvor man ikke tilstræber stærkere Afvandning, saa kan den tidt være særdeles ønskelig, fordi et Magelæg mellem Nakroge kan i høi Grad lette Anlægget af Vandingskanalen og af Detailoandingen, og fordi man derved kan opnaa at fjerne Maløbet fra Brinker, der udfyldes, og hvorfra Materialet belemrer de nedre Dele af Løbet. Ere regelmæssigt gennemførte Rensninger af et Løb ikke nødvendige eller endog skadelige, fordi det allerede har skaaet sig for dybt ned i Jordsmønnen, saa kan et virksomt Tilsyn, afpasset efter Forholdene, dog være ønseligt, f. Ex. til at træffe Foranstaltninger mod den nævnte skadelige Udhuling af Brinker.

Under en Samtale om disse Forhold med Stiftamtmanden i Ribe berørte denne, at der fra privat Side var fremkommen Planer til Vandløvsreguleringer ved Kongeaen, hvorefter Hovedløbet langs Dalens Midte rettedes, de fornødne Stenværker anbragtes til at føre Vandet ind i Vandingskanaler langs begge Sider af Dalen og denne ved Udflytninger og anden Jordflytning reguleredes med Fald fra Kanalerne mod Hovedløbet. Han havde udtalt sig imod Forsøg paa at gennemføre Planer efter denne Maalestok, ikke fordi han i Principet bestræbte deres Hensigtsmæssighed, men fordi deres Kostbarhed vilde gjøre dem uigennemførlige, og deres Fremkomst kun sinke Gjennemførelsen af de opnaelige Ordninger. Paa samme Maade udtalte man sig fra Høvedelskabets Side. Hvor vidt man kan gaae med Hensyn til Anlægs Befølgelighed, maa afgjøres i hvert enkelt Tilfælde og af Mænd, som ere tilstrækkelig kjendte med de stedlige Forhold.

Mod Planer, som de antydede, kan der fra et teknisk-landøkonomisk Standpunkt Intet være at indvende.

Kun maa det erindres, at de fleste Strækninger af de vestjydske Vandløb have saa stærkt Fald, at det vilde vise sig nødvendigt at forsyne Hovedløbet med endogsaa temmelig mange Styrtefald, som i vort Klima og under de uheldige Vandføringsforhold i Vestjylland (som jeg nedenfor skal komme tilbage til) ville blive forholdsvis kostbare. Naar imidlertid vedkommende Autoriteter overalt tage sig virksomt af Vandløbene forekommer det mig, at man i mange Tilfælde, selv om man ikke i Dieblisset kunde gennemføre den mest rationelle men kostbarere Ordning, dog kunde arbejde henimod den, f. Ex. ved Tilveiebringelsen af Magelæg, der atter kunde gjøre det muligt, at mangen en Jordplanering kan udføres ved Udflytning, en Arbeidsmaade, hvorved der tidt flyttes 10 Kubikfaaen for det, som 1 Kubikfaa ellers koster at flytte. Men for at Vandløvsordningerne i det Hele taget kunde blive tilfredsstillende, saa at der f. Ex. overalt, hvad enten Ordningen tilsigtede Afbenyttelse af Vandet eller Afvandning, eller begge Dele, kunde blive gjort det Fornødne, for at Retteiser af Løbene stete i Forbindelse med rationelt ordnede Magelæg, maatte vedkommende Autoriteter og Landvæsenkommissionerne benytte mere specielt sagkyndig Hjælp end hidtil, og det maa erindres, at Sagkundskaben her ikke er af ren juridisk eller teknisk eller landøkonomisk eller matriculskyndig Natur, men skal have den Forening af disse Egenheder, som kun faas, hvor de fornødne Forbundskaber ere tilstede, gennem tilstrækkelig Erfaring i selve de omhandlede Sager. For Landvæsenkommissionerne skal det ogsaa staa klart, at de ikke skal optræde som de specielt Sagkyndige. I tidligere Tider, hvor Vandløvsagerne som oftest vare ubetydelige, og da ingen specielt Sagkyndige fandtes, var Forholdet anderledes; men nu bør en Landvæsenkommission vide at finde den rette sagkyndige Hjælp, ligesom et Amtsraadsudvalg tilkalder en Arkitekt, naar det skal staa for Opførelsen af en offentlig Bygning, eller ligesom et Udvalg til Retsrettelser af en Jernbanelinie tilkalder en Ingenieur.

Ved den nederste Del af Karupaa er der for saa Nar siden foretaget en temmelig betydelig Regulering helt op forbi Estradgaard. Arbeidet blev forholdsvis meget kostbart, og de Løbsiere, som skulde udrede Omkostningerne, forment, at de nærmest havde havt Skade af Foranstaltningen, som var kommen andre, ovenfor liggende Løbsiere tilgode. Hvorvidt dette var rigtigt, havde jeg ikke Materiale til at bedømme, men at den rette Sagkundskab ikke havde raadet, frengaar af, at Løbet var rettet uden Magelæg, saa at altsaa en Række Eiendomme vare overfaarne, Bøer fornødne, Vedligeholdelsen af den gamle, bugtede Na fornøden som Skjel og Segn o. s. v. Ved Nørreaa var der foretaget nogen Regulering mellem Høld og Bruns-haab, og forøvrigt den bestaaende Tilstand lagt til Grund ved Udarbejdelsen af et Regulativ. Naen gif indtil Skjærgaard tilbids gennem en Række Bredninger, med mere eller mindre Tendents til at gaae sammen. Ved en Landvæsenkommissionsforretning havde man, endogsaa uden et Nivellement til Veileidning, faastat Bredder for Løbet, stigende efterhaanden som det optog flere Sideløb. Dette synes jo ret rationelt, men er i Virkeligheden yderst inforrett, hvor, som det her aabenbart var Tilfældet, Faldet var stærkt vejlende, og hvor der paa de